Suvestinė redakcija nuo 2015-11-06

Nutarimas paskelbtas: TAR 2014-05-30, i. k. 2014-05848

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS
DĖL VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ MOKYMO 2014–2017 METŲ STRATEGIJOS PATVIRTINIMO

2014 m. gegužės 28 d. Nr. 481
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 47 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Patvirtinti Valstybės tarnautojų mokymo 2014–2017 metų strategiją (pridedama).

2. Siūlyti valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms organizuojant statutinių valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, mokymą atsižvelgti į Valstybės tarnautojų mokymo 2014–2017 metų strategijoje nustatytus prioritetinius valstybės tarnautojų mokymo tikslus ir prioritetines valstybės tarnautojų mokymo grupes.

Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius

Vidaus reikalų ministras Dailis Alfonsas Barakauskas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2014 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. 481

VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ MOKYMO 2014–2017 METŲ STRATEGIJA

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybės tarnautojų mokymo 2014–2017 metų strategijos (toliau – Strategija) paskirtis – nustatyti prioritetinius valstybės tarnautojų mokymo tikslus ir prioritetines valstybės tarnautojų mokymo grupes.

2. Strategijos parengimą lėmė:

2.1. Šešioliktosios Vyriausybės 2012–2016 metų programa, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-51 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Programa). Viena iš Programoje numatytų valstybės tarnybos pertvarkos krypčių yra siekis, kad valstybės tarnautojų mokymo sistema būtų veiksmingesnė, daugiau dėmesio būtų skiriama valstybės tarnautojų praktiniams, analitiniams įgūdžiams lavinti, kad valstybės tarnautojų mokymas būtų labiau susietas su kompetencijų vadyba, reikliau būtų vertinami mokymo paslaugas teikiančių subjektų gebėjimai ir jų teikiamų paslaugų kokybė, kad valstybės tarnautojai būtų skatinami per mokymus įgytas žinias taikyti praktiškai, kad mokymai būtų dažniau panaudojami kaip valstybės tarnautojų motyvavimo priemonė, kad būtų veiksmingai naudojamos mokymui skirtos Europos Sąjungos fondų ir programų lėšos.

2.2. Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“, taip pat ją įgyvendinanti 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“, kurios 5 prioriteto 5.1.3 uždavinys – stiprinti institucinius gebėjimus ir didinti valstybės tarnybos patrauklumą tobulinant viešojo valdymo institucijų vidaus administravimą; stiprinant aukštesniųjų kategorijų ir vadovaujančiųjų valstybės tarnautojų grandį ir valstybės pareigūnų (įstaigų vadovų) raktines / strategines kompetencijas, būtinas vadovauti; stiprinant valstybės tarnautojų analitinius, konceptualaus mąstymo, bendradarbiavimo ir kitus aktualius bendruosius gebėjimus, kurie būtų įtvirtinti valstybės tarnautojų mokymo strateginiuose dokumentuose; diegiant ir plėtojant kompetencijomis grįsto veiklos valdymo modelį.

2.3. Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. vasario 7 d. nutarimu Nr. 171 „Dėl Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programos patvirtinimo“, 13.3 papunkčio nuostatos, kurios numato, kad tobulinant valstybės tarnautojų lyderystės, žmogiškųjų išteklių valdymo, analitinio, strateginio mąstymo kompetenciją bus siekiama užtikrinti sistemingą valstybės tarnautojų mokymą pagal nustatytus reikalavimus; bus stiprinami aukštesniųjų kategorijų ir vadovaujančiųjų valstybės tarnautojų vadovavimo ir lyderystės gebėjimai – jiems organizuojami atitinkami privalomi mokymo renginiai.

2.4. Valstybės tarnybos tobulinimo koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 2 d. nutarimu Nr. 715 „Dėl Valstybės tarnybos tobulinimo koncepcijos patvirtinimo“, kurioje viena iš numatytų bendrojo valstybės tarnybos valdymo ir jos teisinio reglamentavimo tobulinimo gairių yra valstybės tarnautojų mokymo sistemos tobulinimas modernizuojant žmogiškųjų išteklių valdymą, diegiant kompetencijų valdymo modelį.

3. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme (toliau – Valstybės tarnybos įstatymas) nustatyta decentralizuota valstybės tarnautojų mokymo sistema nuolat tobulinama ir plėtojama.

Valstybės tarnautojų mokymo 2011–2013 metų strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. sausio 12 d. nutarimu Nr. 20 „Dėl Valstybės tarnautojų mokymo 2011–2013 metų strategijos patvirtinimo“, įgyvendinimo laikotarpiu kasmet kvalifikaciją tobulino vidutiniškai apie 51 procentas valstybės tarnautojų (2011 metais – 55,9 procento, 2012 metais – 51, 3 procento, 2013 metais – 46,6 procento). Minėtu strategijos įgyvendinimo laikotarpiu dažniausiai buvo ugdomi gebėjimai, susiję su valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų strateginių tikslų įgyvendinimu. 2013 metais atsirado didesnis poreikis tobulinti vadovavimo, lyderystės ir vadybos kompetencijas, nes net 9,5 procento visų dalyvavusių mokymuose valstybės tarnautojų tobulino vadovavimo gebėjimus ir stiprino lyderystės, vadybos ir valdymo kompetencijas (atitinkamai 2011 metais – 0,6 procento, 2012 metais – 1,2 procento). Kita vertus, prasidėjus Lietuvos pirmininkavimui Europos Sąjungos Tarybai, 2013 metais, palyginti su 2012 metais, beveik du kartus sumažėjo mokymų, susijusių su dalyvavimu Europos Sąjungos sprendimų priėmimo, priimtų sprendimų įgyvendinimo užtikrinimo ir Lietuvos pasirengimo pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai 2013 metais procesuose, aktualumas. 2012–2013 metų mokymai, skirti valstybės tarnautojams, kurie teikia paslaugas gyventojams, orientavimosi į klientą gebėjimams ir įgūdžiams tobulinti, buvo vienodai aktualūs.

Vienam mokymų dalyviui mokyti 2011–2013 metais vidutiniškai buvo skirta 630 litų (2013 metais – 943 litai, 2012 metais – 461 litas, 2011 metais – 487 litai). Valstybės tarnautojų mokymai buvo finansuojami tiek biudžeto, tiek ir kitomis lėšomis.

Siekiant valstybės tarnautojų mokymo kokybės, Valstybės tarnybos informacinės sistemos Savitarnos posistemėje sukurtas ir nuo 2012 m. vasario 1 d. įdiegtas Mokymo

kokybės ir efektyvumo vertinimas: valstybės tarnautojai, išklausę mokymus, privalo užpildyti klausimyną apie išklausytų mokymų kokybę. Išanalizavus Mokymo kokybės ir efektyvumo vertinimo modulyje pateiktus apklausos duomenis, matyti, kad 2013 metais dalyvavę mokymuose ir apklausos anketas pildę valstybės tarnautojai mokymo kokybę ir efektyvumą pagal 5 balų sistemą vertino vidutiniškai 4,29 balais. Valstybės tarnybos departamentas, įvertinęs valstybės tarnautojų atsiliepimus apie konkrečios mokymo programos įgyvendinimo kokybę, turi galimybę pripažinti ją negaliojančia, jeigu daugiau nei pusė valstybės tarnautojų, išklausiusių šią programą, atsiliepė apie ją neigiamai.

Nepaisant pozityvių tendencijų, valstybės tarnautojų mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo sritis tebėra tobulintina, nes dar nėra bendros reikalavimų valstybės tarnautojų žinioms, įgūdžiams ir gebėjimams sistemos, trūksta lankstesnių mokymo organizavimo formų. Spręsti problemas padėtų centralizuotas valstybės tarnautojų strateginių kompetencijų tobulinimas, galimybės ugdyti kompetencijas įvairiomis mokymo formomis ir būdais, taip sudarant tinkamas prielaidas turėti valstybės tarnyboje veiksmingesnius esamus ir būtinus žmogiškuosius išteklius.

Siekiant įtvirtinti bendrą reikalavimų valstybės tarnautojų gebėjimams sistemą, bus diegiamas kompetencijomis grįstas žmogiškųjų išteklių valdymo valstybės tarnyboje modelis. Šio modelio tikslas – standartizuoti pareigoms eiti reikalingas kompetencijas atitinkamoms valstybės tarnautojų pareigybių grupėms. Kompetencijos suprantamos kaip gebėjimas atlikti tam tikrą veiklą, remiantis įgytų žinių, mokėjimų, įgūdžių, elgesio ir vertybinių nuostatų visuma, ir jos dažniausiai pasireiškia kaip valstybės tarnautojų elgesys. Tikėtina, kad perspektyvoje kompetencijomis grįstas veiklos valdymas valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose taps efektyvia priemone, sujungiančia į bendrą visumą svarbiausius personalo valdymo segmentus: atranką, veiklos vertinimą, karjeros planavimą, motyvaciją ir mokymą.

4. Siekdamas nustatyti prioritetinius valstybės tarnautojų mokymo tikslus ir prioritetines valstybės tarnautojų mokymo grupes, 2013 metais Valstybės tarnybos departamentas atliko aplinkos analizę, apklausdamas valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovus, struktūrinių padalinių vadovus bei personalo administravimo funkcijas atliekančius asmenis. Apklausos duomenimis, apie 67 procentus respondentų iš esmės yra patenkinti dabartine valstybės tarnautojų mokymo sistema. Tačiau apklausa taip pat parodė, kad nemaža dalis respondentų siūlo tobulinti įvairaus lygmens vadovų mokymą (apie 82 procentus respondentų). Iš apklausos matyti, kad ateinančiu laikotarpiu daugiausia dėmesio siūloma skirti valstybės tarnautojų profesiniams gebėjimams, reikalingiems konkrečioms, pareigybės aprašyme nustatytoms funkcijoms atlikti, tobulinti (apie 95 procentai respondentų), taip pat valstybės tarnautojų, teikiančių paslaugas gyventojams, orientavimosi į klientą gebėjimams lavinti (apie 90 procentų respondentų). Siūloma stiprinti valstybės tarnautojų analitinius gebėjimus (apie 90 procentų respondentų), daugiau dėmesio skirti komunikaciniams įgūdžiams tobulinti (apie 85 procentai respondentų). Įvardydami

prioritetines valstybės tarnautojų mokymo grupes, respondentai nurodė, kad pirmiausia dėmesys turėtų būti skiriamas valstybės tarnautojų, kurie atlieka piliečių ir kitų į įstaigas besikreipiančių asmenų aptarnavimo funkcijas, gebėjimų tobulinimui (83 procentai respondentų) ir tų valstybės tarnautojų, kurie savo veikla labiausiai prisideda prie institucijų ir įstaigų strateginių tikslų įgyvendinimo, kvalifikacijos tobulinimui (80 procentų respondentų). 77 procentų respondentų nuomone, ateinančiais metais pirmiausia turėtų būti mokomi valstybės tarnautojai, einantys vadovaujamas pareigas valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose.

II SKYRIUS
STRATEGIJOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. Strateginis valstybės tarnautojų mokymo tikslas – didinti valstybės tarnautojų veiklos efektyvumą.

6. Prioritetiniai valstybės tarnautojų mokymo tikslai:

6.1. stiprinti valstybės tarnautojų strategines kompetencijas:

6.1.1. valstybės tarnautojų vadovavimo, lyderystės ir pokyčių valdymo gebėjimus;

6.1.2. valstybės tarnautojų komunikacinius įgūdžius;

6.1.3. valstybės tarnautojų analitinius gebėjimus;

6.1.4. valstybės tarnautojų, teikiančių paslaugas gyventojams, orientavimosi į klientą gebėjimus ir įgūdžius;

6.1.5. valstybės tarnautojų žinias profesinės etikos ir korupcijos prevencijos srityje;

6.1.6. valstybės tarnautojų gebėjimus ir įgūdžius elektroninės informacijos saugos (kibernetinio saugumo) srityje.

Papildyta punktu:
Nr. 1134, 2015-11-04, paskelbta TAR 2015-11-05, i. k. 2015-17681

6.2. didinti valstybės tarnautojų mokymo efektyvumą.

7. Siekiant užtikrinti 6.1 papunktyje nustatyto prioritetinio valstybės tarnautojų mokymo tikslo įgyvendinimą, nustatomas valstybės tarnautojų mokymo uždavinys – organizuoti / vykdyti valstybės tarnautojų mokymus pagal atskiras prioritetines mokymo grupes.

8. Nustatomos šios prioritetinės valstybės tarnautojų mokymo grupės:

8.1. aukščiausieji (18–20 kategorijų) valstybės tarnautojai;

8.2. vidurinės grandies vadovai;

8.3. valstybės tarnautojai, teikiantys paslaugas gyventojams;

8.4. valstybės tarnautojai, kurių tarnyba susijusi su padidinta rizika, korupcijos reiškiniais;

8.5. valstybės tarnautojai, kurie atlieka korupcijos prevencijos ir kontrolės funkcijas.

9. Siekiant užtikrinti 6.2 papunktyje nustatyto prioritetinio valstybės tarnautojų mokymo tikslo įgyvendinimą, nustatomas valstybės tarnautojų mokymo uždavinys – diegti inovatyvius mokymo organizavimo būdus.

III SKYRIUS
STRATEGIJOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI IR SIEKIAMOS JŲ REIKŠMĖS

10. Strategijos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijai ir siekiamos jų reikšmės 2014–2017 metais pateikti Strategijos priede. Strategijos priede nurodytos 2013 metų Strategijos įgyvendinimo atitinkamų vertinimo kriterijų faktinės reikšmės rodo pradinę kriterijaus įgyvendinimo būklę. Kai kurių vertinimo kriterijų siekiamos reikšmės bus nustatytos išanalizavus pirmųjų Strategijos įgyvendinimo metų duomenis.

IV SKYRIUS
STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMAS, FINANSAVIMAS IR ATSKAITOMYBĖ

11. Strategijos įgyvendinimą koordinuoja Valstybės tarnybos departamentas:

11.1. atlieka Valstybės tarnybos įstatymo 49 straipsnio 4 dalyje nustatytas funkcijas, susijusias su valstybės tarnautojų mokymu;

11.2. atlieka valstybės tarnautojų apklausas, susijusias su mokymų organizavimu valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose;

11.3. atlieka valstybės tarnautojų mokymų stebėseną Valstybės tarnybos valdymo informacinėje sistemoje ir Valstybės tarnautojų registre;

11.4. teikia siūlymus ir rekomendacijas valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms dėl valstybės tarnautojų mokymų organizavimo.

12. Strategiją įgyvendina valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kuriose pareigas eina valstybės tarnautojai. Kasmet valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos:

12.1. analizuoja mokymo poreikius ir vertina mokymų kokybę;

12.2. nustato mokymų tikslines grupes;

12.3. organizuoja atitinkamus mokymus.

13. Valstybės tarnautojų mokymą finansuoja valstybė ir savivaldybės. Valstybės tarnautojams mokyti gali būti naudojamos ir kitos lėšos. Valstybės ir savivaldybių finansuojamas valstybės tarnautojų mokymas turi būti numatytas valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų strateginiuose veiklos planuose, kurie kasmet teisės aktų nustatyta tvarka skelbiami asignavimų valdytojų interneto tinklalapiuose.

14. Valstybės tarnybos departamentas duomenis apie Strategijos įgyvendinimą Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir vidaus reikalų ministrui pateikia metinėje Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo ataskaitoje.

_____

Valstybės tarnautojų mokymo
2014–2017 metų strategijos
priedas

VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ MOKYMO 2014–2017 METŲ STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJŲ IR SIEKIAMŲ JŲ REIKŠMIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijai ir matavimo vienetai	Rodikliai				
		Pradinė rodiklio reikšmė (2013 metų)	2014 metų	2015 metų	2016 metų	2017 metų
	Strateginis tikslas – didinti valstybės tarnautojų veiklos efektyvumą					
	Gyventojų, manančių, kad valstybės tarnautojų veikla gerėja, dalis (procentais)	22	23	24	25	26
	Viešojo valdymo institucijų, taikančių kompetencijų modelį, dalis (procentais)	1,6[1]	1,6	100	100	100
1.1.	Prioritetinis tikslas – stiprinti valstybės tarnautojų strategines kompetencijas[2]					
	Valstybės tarnautojų, tobulinusių kvalifikaciją, dalis nuo visų valstybės tarnautojų skaičiaus (procentais)	46,6	51	52	53	54
	Valstybės tarnautojų, dalyvavusių mokymuose, atitinkančiuose prioritetinius mokymo tikslus, dalis nuo visų valstybės tarnautojų, tobulinusių kvalifikaciją, skaičiaus (procentais)	–	–	10	15	20
1.1.1.	Uždavinys – organizuoti / vykdyti valstybės tarnautojų mokymus pagal atskiras prioritetines mokymo grupes[2]					
	Valstybės tarnautojų, dalyvavusių mokymuose strateginėms kompetencijoms stiprinti, skaičius	–	–	–	6 000	6 500
1.2.	Prioritetinis tikslas – didinti valstybės tarnautojų mokymo efektyvumą[2]					
	Valstybės tarnautojų mokymo efektyvumo vertinimas (balais) pagal 5 balų sistemą (*kriterijaus matavimo rodiklio įvertinimui pasitelkiama*	4,29	4,3	4,35	4,4	4,5

[1] Siektina procentinė rodiklio reikšmė apskaičiuojama nuo Valstybės tarnautojų registre užregistruotų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų skaičiaus. Minėtame registre 2014 m. sausio 1 d. buvo užregistruota 620 valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų. Pradinė rodiklio reikšmė buvo apskaičiuota per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų apklausą.

[2] Rodiklių reikšmės bus pateikiamos kiekvienais metais po kovo 30 dienos.

Eil. Nr.	Tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijai ir matavimo vienetai	Rodikliai				
		Pradinė rodiklio reikšmė (2013 metų)	2014 metų	2015 metų	2016 metų	2017 metų
	valstybės tarnautojų apklausa)					
	Biudžeto lėšos, kasmet vidutiniškai skirtos vieno mokymų dalyvio mokymui (litais)	265	270	275	280	285
1.2.1.	Uždavinys – diegti inovatyvius mokymo organizavimo būdus					
	Įdiegtų naujų valstybės tarnautojų mokymo organizavimo būdų skaičius[3]	–	–	3	3	3

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas
Nr. 1134, 2015-11-04, paskelbta TAR 2015-11-05, i. k. 2015-17681
Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gegužės 28 d. nutarimo Nr. 481 „Dėl Valstybės tarnautojų mokymo 2014–2017 metų strategijos patvirtinimo“ pakeitimo

[3] Rodiklio siektina reikšmė siejama su naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įsigaliojimu.